

ІСТОРІЯ. ПРАВОЗНАВСТВО

*Ушакова Г.Р.,
тел. 236-30-97*

2012 - 2013 н. р. був відзначений досить великою кількістю заходів історичного, правового та громадянознавчого характеру, у яких брали активну участь як вчителі-суспільствознавці, так і їхні учні: Всеукраїнські учнівські олімпіади, конкурси, турніри, круглі столи.

Результати виступу Запорізької обласної команди на IV (Державному) етапі Всеукраїнської олімпіади з правознавства (10 учасників) у м. Одесі: переможцями стали **Берестецький Станіслав** (Запорізька суспільно-гуманітарна гімназія №27, II місце); **Бутенко Поліна** (Запорізька суспільно-гуманітарна гімназія №27, III місце), **Марокко Дарія** (Запорізька суспільно-гуманітарна гімназія №27, III місце), **Данилов Віктор** (Запорізький ліцей «Логос», III місце); **Макаров Владислав** (Запорізький ліцей «Логос», III місце).

Переможцями IV (Державного) етапу Всеукраїнської олімпіади з історії (6 учасників) у м. Хмельницькому стали: **Семенов Михайло** (Запорізький багатoproфільний ліцей №99, II місце); **Коновальчук Антон** (Запорізька гімназія №6, III місце), **Тихомирова Єлизавета** (Запорізька суспільно-гуманітарна гімназія №27, III місце).

Переможницею Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, присвяченому Шевченківським дням (номінація «Історія України і державотворення»), стала **Петухова Ксенія** (ЗНЗ №4 м. Мелітополя).

Вищезазначені результати свідчать про те, що вчителі навчальних закладів створили сприятливі умови для пошуку, підтримки й стимулювання інтелектуально та творчо обдарованої молоді, особливо з правознавчих дисциплін.

Для вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін проводилися обласні постійно діючі семінари-практикуми: **«Інноваційні методики викладання правничих дисциплін, підготовка учнів до участі у рейтингових конкурсних правничих заходах»** (спільно з юридичним факультетом ЗНУ) та **«Теорія та методика навчання праву: від школи до вузу»** (спільно з Інститутом права КПУ). У ході семінарів відбулися майстер-класи науковців з висвітлення змін та доповнень до чинного законодавства, а також нових методик викладання юридичних дисциплін.

Протягом року продовжувалася співпраця вчителів - суспільствознавців області зі Всеукраїнським інститутом вивчення Голокосту «Ткума» (науково-практична конференція **«Опір Голокосту: подвиг та пам'ять»** та відвідування Музею «Пам'ять єврейського народу і Голокост в Україні»).

Для учнів і вчителів у ЗОШПО проводився круглий стіл за темою: **«Концептуальні засади громадянської освіти та виховання в Україні: молодіжний вибір»**, у якому брали участь представники органів державної влади, науково-педагогічні та педагогічні працівники, учнівська молодь. Під

час заходу обговорювалися основні засади проекту Концепції громадянської освіти та виховання в Україні.

Важливою подією минулого навчального року стало проведення у м.Запоріжжі міжрегіонального круглого столу на тему: **«Програми загальноосвітніх навчальних закладів і зовнішнього незалежного оцінювання з історії України та Всесвітньої історії: концептуальні підходи, удосконалення змісту»**.

У роботі взяли участь ректори вищих навчальних закладів України, провідні вчені – фахівці з історії, представники Центру незалежного оцінювання Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, депутати місцевих Рад, учителі історії області. До обговорення пропонувалися питання щодо вдосконалення програм та підручників з історії України і всесвітньої історії для загальноосвітніх середніх закладів, програм зовнішнього незалежного оцінювання з цих предметів (змістове наповнення, шляхи системного вдосконалення, методичне забезпечення тощо).

У 2013-2014 н.р. розпочинається перехід на новий Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, який упроваджується в частині базової загальної середньої освіти з 1 вересня 2013 р.

Метою освітньої галузі «Суспільствознавство», що складається з історичного та суспільствознавчого компонентів, є забезпечення розвитку учня як особистості, яка керується гуманістичними нормами і цінностями, усвідомлює себе громадянином України та успішно самореалізується в сучасному українському суспільстві.

Завданнями освітньої галузі є:

- забезпечення реалізації можливостей розвитку учня як вільної особистості, здатної за допомогою набутих ключових та галузевих компетентностей ефективно самореалізовуватися в сучасному багатоманітному глобалізованому світі та брати участь у житті демократичної, соціальної, правової держави і громадянського суспільства, вчитися протягом усього життя;

- розвиток інтелекту дитини, її критичного та творчого мислення, визначення нею власної ідентичності як особистості, громадянина, члена родини, етнічної, релігійної, регіональної та локальної спільноти;

- формування в учнів почуття власної гідності, поваги до прав людини, гуманістичних традицій та загальнолюдських цінностей, здатності формувати власну етичну позицію та дотримуватися правил соціально відповідальної поведінки.

Зміст освітньої галузі реалізується шляхом вивчення окремих навчальних предметів (історії, права, економіки тощо), які відображають основи відповідних наук, інтегрованих курсів (громадянської освіти, суспільствознавства тощо.)

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 **«Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти»** у 2013/2014 навчальному році 5 класи

загальноосвітніх навчальних закладів **перейдуть** на навчання за новими програмами для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів, з якими можна ознайомитися на сайті Міністерства освіти і науки України за адресою: www.mon.gov.ua.

Для забезпечення організованого переходу на новий Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти слід керуватися Методичними рекомендаціями щодо організації навчально-виховного процесу у 5-х класах загальноосвітніх навчальних закладів (лист Міністерства освіти і науки України від 24.05.2013 №1/9-368).

Для учнів 6 – 11-х класів чинними залишаються **рекомендації**, що містяться у листі Міністерства від **01.06.2012 року №1/9-426** «Щодо інструктивно-методичних рекомендацій із базових дисциплін» (Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України №17-22, 2012 р.).

У 2013 - 2014 н. р., як і в попередньому, учні 9–х класів навчатимуться за програмою "Правознавство. Практичний курс" авторів **Пометун О.І., Ремех Т.О.** На відміну від інших навчальних курсів, "Правознавство. Практичний курс" передбачає, що учні набувають ряд основних вмінь, зокрема: орієнтуватися в системі законодавства, користуватися джерелами права; володіти елементарною правовою термінологією; зв'язно та логічно викладати матеріал із морально-правових проблем; використовувати правову літературу; брати участь в обговоренні, дискусії, аргументовано висловлювати і відстоювати свою думку, робити висновки; застосовувати правові знання для пояснення фактів навколишнього життя і вибору варіанта правомірної поведінки в різних життєвих ситуаціях.

"Правознавство" як навчальний предмет у старшій школі має на меті формування системного уявлення в учнів про державу та право як основні засоби впорядкування суспільних відносин, уміння використовувати їх у практичному житті.

Для 10 класів рівня стандарту (академічного на вивчення правознавства відводиться 35 годин на рік (1 година на тиждень), чинною є програма авторів **Котюка І.І. та Палійчук Н.Й.**

Для класів правового профілю чинною є програма авторів **Ремех Т.О., Ратушняк С.С.** "Правознавство. 10-11 класи (профільний рівень)". Програма розрахована на 105 годин протягом навчального року (3 години на тиждень) та охоплює 10-11 класи.

Метою курсу "Правознавство" в профільних класах є формування в учнів розуміння права як відкритої системи, що базується на невід'ємності суспільства від держави, законів від повсякденного життя. Право представлене в курсі елементом цілісного світу, що складається з понять, переживань і практичних дій. Курс спрямований на розвиток правової і громадянської компетентності, відповідних ціннісних орієнтирів, умінь, навичок школярів.

У новому навчальному році перед методичними об'єднаннями вчителів історії та правознавства стоїть важливе завдання – досягти глибокого

усвідомлення вчителями мети освітньої галузі «Суспільствознавство» нового освітнього Стандарту, визначити шляхи її реалізації та надати методичну і практичну допомогу вчителям історії 5-х класів щодо переходу на викладання історії за новою програмою.